

بررسی تأثیر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان

عادل حلاج دهقانی^۱، رحیم کریمی^۲

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار ایران (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی دانشگاه آزاد واحد الکترونیک

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی تأثیر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان بود. مطالعه حاضر از لحاظ دسته بندی پژوهش های توصیفی، از نوع پیمایشی به شمار می آید. جامعه آماری این پژوهش نیز شامل هنرآموزان و دبیران هنرستان های ناحیه ۱ شهر اصفهان است، که تعداد کل آنان ۲۵۶ نفر است. وضعیت این هنرستانها قبل و بعد از به کارگیری فاوا از دیدگاه دانش آموزان و معلمان بررسی شده است. با استفاده از روش نمونه گیری طبقه بندی شده و براساس فرمول کوکران و سپس اعمال فرمول تصحیح، ۹۱ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند در نهایت، با استفاده از جدول اعداد تصادفی، نمونه آماری، انتخاب و پرسشنامه در میان آنان توزیع شده است. داده های مورد نیاز پژوهش به دو روش مطالعات کتابخانه ای و تحقیقات میدانی گردآوری شدند. نتایج نشان داد شدت اثر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای ۰/۵۸۱ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۸/۰۸۶ به دست آمده است که بزرگ تر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۵٪ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می دهد تأثیر مشاهده شده معنادار است. مقدار معناداری نیز برابر ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که از سطح خطای ۰/۰۵ کوچکتر بوده و نشان از معناداری است. بنابراین با اطمینان ۹۵٪ استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان تأثیر معناداری دارد.

واژه های کلیدی: فناوری های ارتباطی، سواد رسانه ای، هنرستان، اصفهان.

مقدمه

فناوری اطلاعات و ارتباطات چارچوب و یا ساختاری را به وجود می آورد که از این طریق کیفیت آموزش و پرورش ارتقا یافته، دانش آموزان و معلمان می توانند با استفاده از این فناوری به منابع یادگیری وسیعی دست یابند، انگیزه یادگیری خود را افزایش دهند و شکل های مختلف یادگیری را مورد استفاده قرار دهند. یادگیری مشارکتی، یادگیری مبتنی بر پروژه و یادگیری خودگردان چند نمونه از روش هایی است که با استفاده از فناوری تسهیل می شود. از سوی دیگر نقش های فرهنگی، اجتماعی و حرفه ای فناوری به واسطه کاربرد مؤثر و وسیعی که برای تمامی دست اندرکاران تعلیم و تربیت از قبیل دانش آموزان، معلمان، مدیران و والدین دارد، باید مورد توجه قرار گیرد. امور اجرایی و مدیریتی در سطوح مختلف کلاس درس، مدرسه و نظام آموزشی را نیز می توان با استفاده از ابزارهای این فناوری به نحو مطلوبی انجام داد (کرب، استندین، استندین و کارجولوتا، ۲۰۱۹). عصر حاضر، عصر اطلاعات است. اطلاعاتی که در زمانی کوتاه چند برابر شده و به تمامی نقاط جهان انتشار یافته و تأثیر فراوانی در زندگی بشر پدید آورده به طوریکه می توان گفت جهان وارد جامعه اطلاعاتی شده است، بسیاری از محققان جامعه اطلاعاتی را جامعه چند ساختی و چند وجهی می دانند در چنین جامعه ای دسترسی و یا عدم دسترسی به اطلاعات نقش اساسی و تعیین کننده داشته و بهره گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان مهمترین عنصر تعامل با جامعه جهانی، سهمیم شده در دانش دیگران تبادل تجربه ها، آگاهی نسبت به محیط زیست، پیشرو بودن در فناوری و گسترش رفاه عمومی مورد تأکید قرار گرفته است. نظام آموزشی هر کشور باید فراگیران را نه فقط برای کار در یک رشته خاص، بلکه برای یادگیری مادام آموزش دهد بنابراین تلفیق سواد اطلاعاتی در تمامی برنامه های درسی، مقاطع مختلف تحصیلی چه در آموزش عمومی و چه در آموزش تخصصی و بالاتر نیاز جدی به شمار می آید (ادواردز، جین، فرل، ۲۰۱۹).

ما خود را در یک واقعیت اجتماعی جدید می یابیم که در آن تمام پارامترهای زندگی ما مشروط به فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) است. این به هیچ وجه با آموزش و پرورش بیگانه نیست. این فناوری ها و رسانه های جدید نه تنها می توانند فرآیندهای یاددهی-یادگیری را متحول کنند، زیرا مبتنی بر ابزارهایی هستند که برای ارتباطات آماده شده اند - کاملاً عادات و نگرش های یادگیرندگان را تغییر می دهند. از بسیاری از منظرها، نیاز مبرمی به ادغام مناسب آنها در دنیای آموزش در همه سطوح وجود دارد (چیا و همکاران، ۲۰۲۰) پس چگونه می توانیم در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش دهیم؟ چگونه می توانیم با این موضوع مهم مقابله کنیم؟ چه تغییراتی در چارچوب های آموزشی فعلی مورد نیاز است؟ ما معتقدیم که دو مسیر اساسی وجود دارد. از یک سو، رویکرد روش شناختی وجود دارد که در آن فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان ابزار آموزشی در نظر گرفته می شود که به لطف قدرت خود، بهبود فرآیندهای آموزشی را ممکن می سازد. آنها می توانند امکان اصلاح سبک های تدریس را فراهم کنند و آنها را با نیازهای دانش آموزان مناسب تر کنند. از سوی دیگر، آنها به عنوان یک موضوع مطالعه در نظر گرفته می شوند. فناوری اطلاعات و ارتباطات نه تنها ابزار یا ابزاری نیست، بلکه ابزار ارتباطی قدرتمندی است که تأثیر بسیار مهمی بر کودکان و جوانان ایجاد می کند و حتی در استفاده و اشتغال آنها وابستگی ایجاد می کند. برای دو دهه، ما از این مقدمه شروع کرده ایم و آن را با آثار بسیاری، چه نظری و چه در حوزه، تأیید کرده ایم، که نشان دهنده همگرایی بین فناوری ها و رسانه ها است که باعث می شود فناوری اطلاعات و ارتباطات، استراتژی ها و

^۱Crabbe, Standing, Standing, Karjaluoto

^۲Cha

شکل‌هایی شبیه به رسانه‌های سنتی، به ویژه در جستجوی آن‌ها اتخاذ کند. برای ایجاد تأثیر بر شهروندی به همین دلیل، اهداف درسی باید شامل تحلیل انتقادی این واقعیت جدید به منظور تربیت نسل های جدید باشد (گومز-گالان و همکاران،^۲ ۲۰۱۵).

در زمینه آموزشی، فناوری اطلاعات و ارتباطات را می‌توان تکنولوژی، رسانه‌های جدید، یا رسانه‌های دیجیتال، مرتبط با "فن‌آوری کامپیوتر، چند رسانه‌ای، و شبکه سازی، به ویژه اینترنت" نامید. بنابراین، طیف وسیعی از رسانه‌ها که می‌توانند برای آموزش به کار گرفته شوند، گسترده است از دیدگاه نظریه واسطه، ویژگی‌های خاص یک رسانه ممکن است هنگامی که آن رسانه نسبت به دیگری انتخاب می‌شود، اثرات خاصی ایجاد کند. با این حال، اثرات ناشی از ویژگی‌های خاص "مستعد مداخله انسانی هستند". (میتروز و همکاران،^۴ ۲۰۱۹). براساس این، ممکن است برای تفکیک فن‌آوری‌های آموزشی حداقل در دو بعد اصلی: از یک سو ویژگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات و کارکردهای آن و از سوی دیگر، اهدافی که فناوری اطلاعات و ارتباطات در عمل برای تدریس به کار گرفته می‌شود، معمولاً با دخالت معلم تعیین می‌شود. به عنوان مثال، وایت‌بوردهای دیجیتالی یا تعاملی، ابزارهایی هستند که ویژگی‌های چند رسانه‌ای و تعاملی را ارائه می‌دهند. بنابراین، آن‌ها از نظر ویژگی‌ها و عملکردشان با تخته‌سیاه معمولی و پروژکتور داده متفاوت هستند. با این حال، مطالعات گزارش دادند که معلمان از وایت‌بوردهای تعاملی به روش‌های مختلف، از جمله برای تجسم صرف محتوا به عنوان پروژکتور داده استفاده می‌کنند. (برگر، ۲۰۲۱). ویمِر^۵ (۲۰۱۷) با در نظر گرفتن جنبه اول، ویژگی‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزشی، دو کلاس گسترده از رسانه‌های دیجیتال را برای آموزش در مرور ادبیات خود شناسایی می‌کند: سخت‌افزار آموزشی و خدمات یا کاربردهای عینی. کاراسوا و همکاران (۲۰۲۱)^۶ استفاده از سخت‌افزار در آموزش را طبقه‌بندی کردند. تنظیمات به عنوان تکنولوژی‌های ورودی و خروجی در نظر گرفته شده‌است. نمونه‌هایی از اولی تبلت و کامپیوترهای رومیزی و از دومی، پروژکتور و وایت‌برد تعاملی هستند. به طور مشابه، لیوینگستون^۷ (۲۰۱۲) مشاهده می‌کند که برخی تکنولوژی‌ها را می‌توان به طور انحصاری توسط معلم برای پروژه و انتقال محتوا استفاده کرد، که او آن را تکنولوژی‌های یک به چند می‌نامد. در مقابل، منابع دیگر می‌توانند استفاده فعال از فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط دانشجویان را تسهیل کنند. با توجه به نرم‌افزار، پاپاناستاسیو و آنجلو^۸ (۲۰۰۸) دو روش کاربرد کامپیوتر مورد استفاده در آموزش را شناسایی می‌کنند. اولی شامل برنامه‌های کاربردی نرم‌افزار کاربردی رایج و مربوط به صفحات گسترده، پردازش کلمه، اینترنت، ایمیل و نرم‌افزار ارائه است. دومین نرم‌افزار تخصصی نامیده می‌شود و به مدل‌سازی، نقشه مفهومی، تالیف، و نرم‌افزار پایگاه‌داده اشاره دارد. علاوه بر این، تا آنجا که انواع مختلفی از رسانه‌های آموزشی وجود دارد، شایستگی‌های مختلفی در حوزه‌های مختلف MIL طبقه‌بندی می‌شوند که می‌توانند در برنامه‌های درسی آموزش رسانه‌ای مدرسه نقش داشته باشند. خانم میگز و همکاران (۲۰۱۷) نشان

^۲Gómez-Galán^۴MEYROWITZ^۵WIMMER^۶KARASEVA^۷LIVINGSTONE^۸PAPANASTASIOU, E. C., ANGELI

دادند که در اروپا، بیشتر سیاست‌های مربوط به رسانه تعریف ترکیبی سواد اطلاعاتی، سواد رایانه‌ای و سواد دیجیتالی دارند. این مفاهیم مختلف ادبیات مربوط به رسانه، بر صلاحیت‌های خاص تاکید دارند. به عنوان مثال، سواد رسانه‌ای غالباً تفکر انتقادی در مورد محتوای رسانه را برجسته می‌کند؛ سواد اطلاعاتی جستجو و پردازش اطلاعات را در اولویت قرار می‌دهد، در حالی که دیجیتال، فناوری اطلاعات و ارتباطات و ادبیات کامپیوتر بر بهره‌برداری از فن‌آوری‌ها تمرکز می‌کنند. با دسترسی و توزیع اطلاعات و محتوای رسانه‌ای که در حال حاضر از طریق ابزارهای دیجیتال مختلف رخ می‌دهد، جداسازی حوزه‌های رسانه، فناوری اطلاعات و ارتباطات و اطلاعات به طور فزاینده‌ای چالش برانگیزتر می‌شود. بنابراین یونسکو خواستار درک جامعی از رسانه‌ها و ادبیات مرتبط با آن تحت مفهوم **MIL** است اغلب، ارتباط بین آموزش با و در مورد رسانه‌ها در استدلال‌هایی ظاهر می‌شود که آموزش با فناوری اطلاعات و ارتباطات برای ترویج رسانه‌های دانشجویان و مهارت‌های مرتبط با فن‌آوری برای زندگی و کار در قرن بیست و یکم ضروری است (برگر، ۲۰۲۱). با داشتن سواد رسانه‌ای در برابر اطلاعات رسانه‌ای، آگاهی بیشتری خواهند داشت؛ زیرا پیامهایی را که به منظور تأثیرگذاری برای مخاطبان طراحی و ارسال شده را در سطوح گوناگون مورد شناسایی و تحلیل قرار می‌دهند و سرانجام دست به انتخاب می‌زنند. حتی با آگاهی یافتن از چگونگی تولید اطلاعات توسط رسانه‌ها، کودکان نیز می‌توانند با اندک مهارت و دانش خود تسلط بیشتری بر محتوای پیام رسانه‌ها داشته باشند و تحت تأثیر پیامهای مخرب و خشونت‌بار رسانه‌ها قرار نگیرند عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات که در آن زندگی می‌کنیم، پایه‌های آموزش را متحول کرده است. مطالعاتی در این راستا، با این فرض شروع می‌شود که بین فناوری‌ها و رسانه‌ها همگرایی وجود دارد که باعث می‌شود فناوری اطلاعات و ارتباطات استراتژی‌ها و اشکالی مشابه رسانه‌های سنتی را اتخاذ کند، به‌ویژه در تلاش برای ایجاد نفوذ بر شهروندان. به همین دلیل، اهداف درسی باید شامل تحلیل انتقادی این واقعیت جدید به منظور تربیت نسل‌های جدید باشد. بنابراین بررسی تاثیر استفاده از فناوری‌های ارتباطی بر یادگیری و سواد رسانه‌ای ضرورت دارد.

صدیقی موخر و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی سواد رسانه‌ای در نظام آموزش و پرورش پرداختند. بررسی‌های این مطالعه نشان داد، نهادهای اجتماعی-آموزشی، همچون آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، به عنوان متولیان امر آموزش و تربیت انسان خاصه اساتید و معلمان در این زمینه نقش بی‌بدیلی بر عهده دارند. این پژوهش از این نظر دارای ضرورت است که همه گیری کرونا بر روش کار معلمان و کیفیت تجارب یادگیری تغییرات شگرفی ایجاد کرده است فلذا این پژوهش در تلاش است به این سوال اساسی پاسخ دهد که استفاده از سواد رسانه‌ای چگونه می‌توانند به نظام آموزشی و معلمان (مهمترین ارکان اساسی نظام آموزشی) در نیل به رسید اهداف تعلیم و تربیت یاری رساند.

جعفری و همکاران (۱۴۰۱) به بررسی شیوه‌های موثر آموزش سواد رسانه‌ای برای دانش‌آموزان پرداختند. برای این کار از روش سنتزپژوهی که یکی از روشهای تحقیق کیفی است، استفاده شده است. به این ترتیب که پس از ارزیابی ۲۰۴ مقاله علمی پژوهشی و علمی ترویجی، با موضوع آموزش سواد رسانه‌ای، ۳۱ مقاله انتخاب شد که پس از خوانش و ارزیابی این مقاله‌ها، یافته‌های آنها با هم ترکیب و تلفیق شدند و در نهایت پس از جمع‌بندی به سوال پژوهش پاسخ داده شد و شیوه‌های موثر آموزش سواد رسانه‌ای برای دانش‌آموزان مشخص شدند.

کرمی آزاد و سوران (۱۴۰۰) در پژوهشی تحت عنوان نقش فاوا در موفقیت هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش تاثیر فاوا را بر موفقیت هنرستان‌ها سنجیده‌اند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته انجام شد. نتایج به دست آمده، تاثیر مثبت فاوا را در موفقیت کلی هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، از دیدگاه معلمان و دانش‌آموزان نشان می‌داد، هرچند این تاثیر در شاخص‌هایی چون تعامل در کلاس، علاقه به معلم، فاصله با دانش‌آموزان برتر، نظم و انضباط در کلاس،

میزان مطالعات خارج از کتاب از دیدگاه دانش آموزان و شاخص های تعامل در کلاس، نظم و انضباط در کلاس و توانایی دانش آموزان در پاسخگویی به سوالات سطوح بالاتر یادگیری از دیدگاه معلمان تایید نشد. به علاوه، آزمون تحلیل عاملی تاثیرات فناوری اطلاعات و ارتباطات را در ۵ عامل عمده که ۷۰ درصد واریانس ها را شامل می شوند، تبیین کرد، به گونه ای که بیشترین تاثیر فاوا، به ترتیب بر افزایش جذابیت و انگیزه، پیشرفت تحصیلی، رضایت و فهم، تعامل و همکاری و نظم و علاقه دانش آموزان بوده است.

دوانگ (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر سواد رسانه ای بر نتایج یادگیری مؤثر در یادگیری آنلاین پرداخت. امروزه، یادگیری آنلاین در حال حاضر در آموزش و پرورش اکثر کشورها در همه جا حاضر است و یکی از سریع ترین روندهای رو به رشد در استفاده از فناوری آموزشی است. با این حال، علیرغم ادبیات اثربخشی یادگیری آنلاین، اطلاعات کمی در مورد تأثیر سواد رسانه ای دانش آموزان بر نتایج یادگیری مؤثر در یادگیری آنلاین وجود دارد. مطالعه حاضر سعی کرد این شکاف پژوهشی را با بررسی تأثیر ساختار چهار عاملی سواد رسانه ای بر نتایج یادگیری مؤثر که با تمرکز بر نحوه درک دانش آموزان از نتایج کلی یادگیری خود در یادگیری آنلاین اندازه گیری شد، پر کند. داده ها در نمونه ای متشکل از ۴۲۱ دانشجوی کارشناسی از ۳۲ دانشگاه در ویتنام جمع آوری شد. نتایج مدل سازی معادلات ساختاری نشان داد که به جز فرض عملکردی، سه عامل باقی مانده سواد رسانه ای (مصرف عملکردی، مصرف انتقادی و فرض انتقادی) تأثیر مثبت معناداری بر پیامدهای یادگیری درک شده داشتند. فرضیه انتقادی قوی ترین تأثیر مهم بر نتایج یادگیری دانش آموز در محیط یادگیری آنلاین است. این یافته ها مفاهیم عملی قابل توجهی را برای ذینفعان در تنظیم برنامه های استراتژیک برای افزایش اثربخشی کلاس های آنلاین ارائه می کند.

برگر (۲۰۲۱) به بررسی استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای آموزش سواد رسانه ای با نگاهی دقیق تر به روابط بین آموزش با رسانه و آموزش در مورد رسانه پرداخت. فناوری اطلاعات و ارتباطات (فناوری اطلاعات و ارتباطات) اغلب برای آموزش سواد رسانه ای و اطلاعاتی (MIL) بسیار مهم در نظر گرفته می شود. با این حال، تنوع گسترده ای در رسانه های آموزشی وجود دارد، و حوزه های شایستگی متفاوتی در MIL وجود دارد. بنابراین، این ایده که استفاده از هر فناوری اطلاعات و ارتباطات می تواند تقویت حوزه های مختلف MIL را به همان اندازه ساده سازی کند، به نظر می رسد. این مطالعه ارتباط بین سه نوع استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و چهار حوزه شایستگی MIL را بررسی می کند. این داده های ۳۱۵ معلم متوسطه در آلمان را با استفاده از مدل سازی معادلات ساختاری اکتشافی تجزیه و تحلیل می کند. پس از کنترل ویژگی های معلم و مدرسه، یافته ها نشان می دهد که معلمانی که از آزمایشگاه رایانه در مدارس خود و برنامه های کاربردی رایانه ای اولیه استفاده می کنند، تمایل دارند شایستگی های انتقادی، ایمنی، اطلاعاتی و عملیاتی دانش آموزان خود را بیشتر پرورش دهند. برعکس، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات که عمدتاً در خدمت اهداف ارائه و تجسم هستند، ارتباط منفی یا بدون ارتباطی با تقویت چهار حوزه MIL دارد. در نهایت، استفاده از دستگاه های تلفن همراه و منابع آنلاین با تقویت شایستگی اطلاعاتی دانش آموزان ارتباط مثبتی دارد. این تجزیه و تحلیل به درک دقیق تری از شیوه های معلمان با رسانه های دیجیتال کمک می کند. پیامدهای احتمالی برای تمرین و آموزش معلمان و همچنین برای تحقیق و سیاست مورد بحث قرار گرفته است.

گومز-گلان (۲۰۲۰) به بررسی آموزش رسانه در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات با توجه به ساختار نظری برای سبک های نوآورانه تدریس پرداخت. بر اساس پارامترهای سنتی آموزش رسانه، چارچوب نظری جدیدی را برای توسعه آنها پیشنهاد گردید که شامل سبک های آموزشی نوآورانه برای دستیابی به این اهداف است. از یک روش آموزشی انتقادی با رویکرد کیفی و توصیفی از طریق تجزیه و تحلیل محتوای مطالعات نظری و کار میدانی استفاده شده است تا از طریق آن یک ساختار آموزشی

نوآورانه ایجاد گردد. نتیجه اصلی این است که تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات بر کودکان و جوانان امروزی به همان اندازه قوی یا قوی‌تر از آن چیزی است که به طور سنتی توسط رسانه‌های کلاسیک دریافت می‌شود، و فقدان چارچوب کافی برای رسیدگی به این مشکل وجود دارد. در این معنا و به عنوان نتیجه گیری، می‌توان در نظر گرفت که آنها باید قبل از قدرت نفوذی که فناوری اطلاعات و ارتباطات در سنین پایین دارد، به صورت انتقادی به بررسی مشکلاتی مانند مصرف گرایی، اعتیاد، قلدری سایبری و ناآگاهی از واقعیت را پرداخته شود. این امر مستلزم سبک‌های آموزشی جدید در راستای شرایط اجتماعی کنونی است.

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر از لحاظ دسته‌بندی پژوهش‌های توصیفی، از نوع پیمایشی به‌شمار می‌آید. جامعه آماری این پژوهش نیز شامل هنرآموزان و دبیران هنرستان های ناحیه ۱ شهر اصفهان است، که تعداد کل آنان ۲۵۶ نفر است. وضعیت این هنرستانها قبل و بعد از به کارگیری فاوا از دیدگاه دانش‌آموزان و معلمان بررسی شده است. با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه بندی شده و براساس فرمول کوکران و سپس اعمال فرمول تصحیح، ۹۱ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند که برای افزایش دقت، این تعداد به ۱۰۰ نفر افزایش یافت. برای انتخاب نمونه آماری، دانش‌آموزان براساس معدل در سه دسته قرار داده شده است و سهم هر دسته از تعداد کل پرسشنامه‌ها مشخص می‌گردد؛ درنهایت، با استفاده از جدول اعداد تصادفی، نمونه آماری، انتخاب و پرسشنامه در میان آنان توزیع شده است. داده‌های مورد نیاز پژوهش به دو روش مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات میدانی گردآوری شدند.

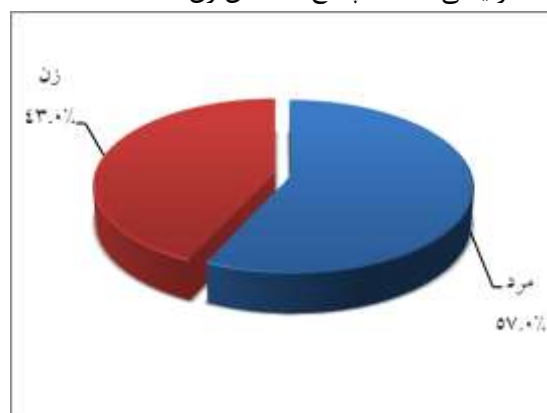
در روش کتابخانه‌ای اطلاعات مرتبط با مبانی تئوریک و ادبیات تحقیق می‌باشند و برای بررسی ادبیات موضوعی تحقیق از کتب، مقالات و منابع لاتین و از طریق مراجعه به مراجع، کتابخانه‌ها، اینترنت و نشریات داخلی و خارجی و غیره استفاده شده است. در روش میدانی به‌منظور جمع‌آوری داده‌های مورد نظر و برای سنجش متغیرهای تحقیق، از پرسشنامه استاندارد استفاده شده است. در این پژوهش از پرسشنامه استاندارد سواد رسانه‌ای بر اساس مطالعه فلسفی (۱۳۹۳) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز با استفاده از نرم‌افزار اسپاس انجام شد.

یافته‌های پژوهش

از شاخص‌های آمار توصیفی برای بررسی ویژگی‌های دموگرافیک پاسخ‌دهندگان استفاده شده است. فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس جنسیت، سن، میزان تحصیلات مورد بررسی قرار گرفته است و نمودارهای مربوط ترسیم شده است.

- جنسیت:

۵۷ نفر یعنی ۵۷٫۰٪ نمونه مرد و ۴۳ نفر یعنی ۴۳٫۰٪ پاسخ‌دهندگان زن هستند.

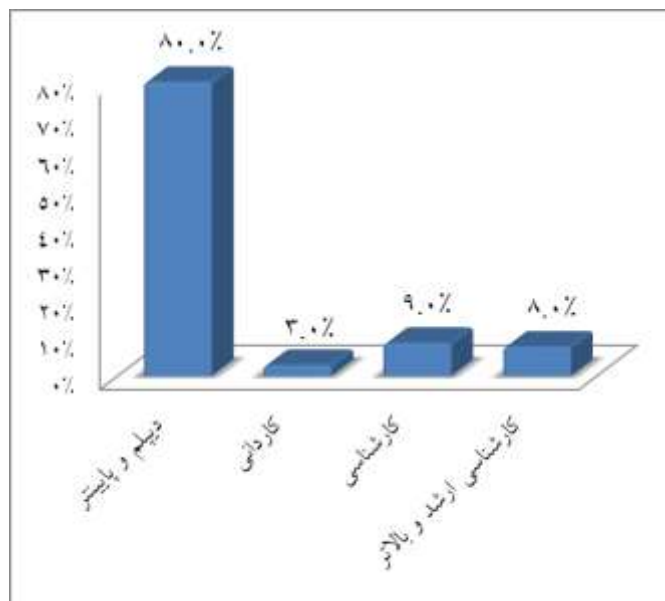

نمودار ۱- نمودار درصد فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس جنسیت

سن	Yes %
16 تا 17 سال	~19%
17 تا 18 سال	~19%
18 تا 19 سال	~19%
20 تا 25 سال	~19%

نمودار ۲- درصد فراوانی پاسخ‌دهندگان بر اساس سن

۸۰ نفر معادل ۸۰,۰٪ از پاسخ‌دهندگان مدرک دیپلم و پایین‌تر دارند. ۳ نفر معادل ۳,۰٪ از پاسخ‌دهندگان مدرک کاردانی دارند. ۳ نفر معادل ۳,۰٪ از پاسخ‌دهندگان مدرک کارشناسی دارند و ۸ نفر معادل ۸,۰٪ از پاسخ‌دهندگان دارای تحصیلات کارشناسی ارشد و بالاتر هستند.

نمودار ۳- نمودار درصد فراوانی پاسخ دهندگان بر اساس مدرک تحصیلی

نتایج آزمون نرمال بودن داده ها در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۱. آزمون نرمال بودن داده ها (کولموگروف-اسمیرنوف)

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	کولموگروف اسمیرنوف	معناداری
درک محتوا	۱۰۰	۳.۰۱۵	۱.۰۱۱	۰.۱۶۶	.۰۰۰
آگاهی از اهداف پنهان	۱۰۰	۳.۳۲۰	۰.۸۸۱	۰.۱۰۴	.۰۱۰
گزینش آگاهانه	۱۰۰	۲.۷۹۳	۰.۷۵۶	۰.۱۳۹	.۰۰۰
نگاه انتقادی	۱۰۰	۳.۰۱۰	۰.۸۷۰	۰.۱۰۳	.۰۱۱
تجزیه و تحلیل	۱۰۰	۳.۲۳۰	۰.۶۹۰	۰.۱۷۲	.۰۰۰
سواد رسانه ای	۱۰۰	۳.۰۷۴	۰.۶۴۶	۰.۰۷۳	.۲۰۰
عوامل فردی	۱۰۰	۳.۳۲۹	۰.۷۹۳	۰.۱۳۶	.۰۰۰
عوامل نگرشی	۱۰۰	۳.۱۸۶	۰.۷۸۲	۰.۰۶۷	.۲۰۰
عوامل آموزشی	۱۰۰	۳.۳۹۲	۰.۷۹۲	۰.۱۰۶	.۰۰۸
عوامل فنی	۱۰۰	۳.۴۴۴	۰.۶۹۳	۰.۱۱۳	.۰۰۳
عوامل اقتصادی	۱۰۰	۳.۴۴۴	۰.۶۹۹	۰.۰۷۱	.۲۰۰
عوامل محیطی	۱۰۰	۳.۴۹۱	۰.۷۱۷	۰.۱۱۳	.۰۰۳
عوامل انسانی و مدیریتی	۱۰۰	۳.۵۰۱	۰.۷۲۸	۰.۱۱۷	.۰۰۲
فناوری های ارتباطی	۱۰۰	۳.۳۹۸	۰.۵۷۶	۰.۰۷۳	.۲۰۰
یادگیری	۱۰۰	۳.۳۲۱	۰.۷۴۶	۰.۰۶۳	.۲۰۰

براساس نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در اکثر موارد مقدار معناداری کوچکتر از سطح خطا (۰/۰۵) بدست آمده است. بنابراین فرض صفر رد شده و توزیع داده‌ها در مجموع نرمال نمی باشد. از ویژگی‌های قدرتمند نرم‌افزار اسمارت پی. ال. اس عدم حساسیت به پیش‌فرض نرمال بودن داده‌ها است لذا در چنین شرایطی، بهترین نرم افزار معادلات ساختاری برای اجرای مدل می باشد.

پاسخ به فرضیه پژوهش

جدول ۲. نتایج بررسی فرضیه فرعی دوم

مسیر	ضریب مسیر	آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
استفاده از فناوری های ارتباطی ← سواد رسانه ای	۰.۵۸۱	۸.۰۸۶	۰.۰۰۰	تایید

طبق جدول ۲ مشاهده می گردد شدت اثر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای ۰/۵۸۱ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۸/۰۸۶ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۵٪ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می دهد تأثیر مشاهده شده معنادار است. مقدار معناداری نیز برابر ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که از سطح خطای ۰/۰۵ کوچکتر بوده و نشان از معناداری است. بنابراین با اطمینان ۹۵٪ استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان تأثیر معناداری دارد و فرضیه فرعی دوم تایید می گردد.

نتیجه گیری

هدف از انجام این پژوهش بررسی تأثیر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان بود. نتایج نشان داد شدت اثر استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای ۰/۵۸۱ محاسبه شده است و آماره احتمال آزمون نیز ۸/۰۸۶ به دست آمده است که بزرگتر از مقدار بحرانی t در سطح خطای ۵٪ یعنی ۱/۹۶ بوده و نشان می دهد تأثیر مشاهده شده معنادار است. مقدار معناداری نیز برابر ۰/۰۰۰ محاسبه شده است که از سطح خطای ۰/۰۵ کوچکتر بوده و نشان از معناداری است. بنابراین با اطمینان ۹۵٪ استفاده از فناوری های ارتباطی بر سواد رسانه ای در هنرستان های ناحیه یک شهر اصفهان تأثیر معناداری دارد و فرضیه پژوهش تایید می گردد. در این راستا برگر (۲۰۲۱) نشان دادند معلمانی که از آزمایشگاه رایانه در مدارس خود و برنامه های کاربردی رایانه ای اولیه استفاده می کنند، تمایل دارند شایستگی های انتقادی، ایمنی، اطلاعاتی و عملیاتی دانش آموزان خود را بیشتر پرورش دهند. برعکس، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات که عمدتاً در خدمت اهداف ارائه و تجسم هستند، ارتباط منفی یا بدون ارتباطی با تقویت چهار حوزه MIL دارد. در نهایت، استفاده از دستگاه های تلفن همراه و منابع آنلاین با تقویت شایستگی اطلاعاتی دانش آموزان ارتباط مثبتی دارد. این تجزیه و تحلیل به درک دقیق تری از شیوه های معلمان با رسانه های دیجیتال کمک می کند کراب، استندین، استندین و کارجولوتا (۲۰۱۹) نشان دادند که فاوا تأثیر مثبتی بر انگیزه، اعتماد به نفس، مهارت های اجتماعی، مهارت های گروهی و مشارکتی و افزایش عملکرد علمی آنها دارد. به علاوه، این انگیزه در معلمان به وجود آمد که مهارت هایشان را در زمینه فناوری، توسعه و شیوه های کنونی خود را تغییر دهند. با توجه به نتایج این پژوهش پیشنهادات زیر برای پژوهش های آتی پیشنهاد می شود:

- شناسایی و رتبه بندی چالش های بهبود سواد رسانه ای در هنرستان ها و دیگر انواع مدارس؛
- شناسایی و رتبه بندی ضرورت آموزش الکترونیک و موانع آن از دیدگاه مربیان و فعالان هنرستان ها
- بررسی تاثیر سیستم مدیریت یادگیری بر عملکرد یادگیری دوره های الکترونیکی هنرستان ها
- شناسایی عوامل موثر بر میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی هنرستان ها
- به پژوهشگران آتی پیشنهاد می شود که تحقیقی با همین عنوان در سایر سازمان ها و نهادهای مورد بررسی و پژوهش قرارگیرد.

منابع

- سرمد، زهره و بازرگان، عباس و حجازی، الهه. ۱۳۹۳. روش های تحقیق در علوم رفتاری، تهران، آگاه، چاپ ۲۷، ۱۳
- رسولی، نسرين و ترابی، محمد امین و رسولی، محی الدین ۱۳۹۷. گام به گام با SMART-PLS ورژن ۳، تهران، مولفین طلایی، ۱۳۹۷
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, ۱۶, ۲۹۷-۳۳۴
- Fornell C, Cha J 1994 *Advan. Meths. Market. Res.* 407 52-78.
- Fornell, C. & Larcker, D. (1981). "Structural equation models with unobservable variables and measurement error". *Journal of Marketing Research*, Vol. 18, No. 1, pp. 39-50.
- Hair JF, Ringle CM, Sarstedt M 2011 *J. Mark. Theory. Pract.* 19 139-52
- Hair, J.F., Hult, G.T.M., Ringle, C.M. and Sarstedt, M. (2017) *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*. 2nd Edition, Sage Publications Inc., Thousand Oaks, CA.
- Henseler J, Ringle CM, Sarstedt M 2015 *J. Acad. Market. Sci.* 43 115-35
- Hulland, J., 1999. Use of partial least squares (PLS) in strategic Management research: A review of four recent studies. *Strategic Management Journal*, 20(2), Pp:195-204.
- Kline, R. B. 2010. *Principles and practice of structural equation modeling* (3th ed). New York: Guilford Press.
- Kolmogorov AN (1933) Sulla determinazione empirica di una legge di distribuzione. *Giornale dell' Istituto Italiano degli Attuari* 4:83-91
- Neupane, R. (2014), Relationship between customer Satisfaction and business Performance, *International Journal of Social Sciences and Management* 1(2): 74-85
- Nunnally, J. (1978). *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill.